

Mitä uskominen minulle merkitsee? (Puheenvuoro suviseuroissa/ Lauri Kinnunen)

"Minun Herrani ja minun Jumalani". Opetuslapsi Tuomas sai nähdä omin silmin ristiinnaulitsemisen jäljet Jeesuksen ruumiissa todistuksina, että Jumalan poika oli noussut ylös haudasta. Meitä tämän ajan ihmisiä ajatellen Jeesus lausui merkittävät sanat tuon tapahtuman yhteydessä: "Sen tähden, että näit minut, sinä uskot. Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat".

Olen kahvipöydässä. Lehtien palstoilla jyllänneen julkisen keskustelun takia jutustelu kiertyy nopeasti uskon asioihin. Vanhoillislestadiolaisuuden opista on puhuttu paljon. Minulta kysytään Pyhän Hengen toiminnasta. Yritän selittää Jumalan sanan ja oppimieni selitysten pohjalta näkymätöntä asiaa. Lopulta päädyn sanomaan, mitä monet muutkin ennen minua: Pyhä Hengen merkki minulle on rauha.

Uskon syntyminen

Minun kokemukseni mukaan ihmiset antavat uskomiselle vähän eri merkityksiä. Moni suomalainen sanoo uskovansa, että Jumala on olemassa. Joku voi kertoa pitävänsä Jeesusta tärkeänä. Niitäkin on, jotka sanovat uskovansa omalla tavallaan. Täällä pohjoisessa aika moni antaa arvoa Raamatun elämänohjeille. Sanonnan "minä uskon" voisi korvata monissa tilanteissa sanonnalla "minä pidän totena".

Katekismuksesta löytyy yksi tärkeä selitys. Teksti on Martti Lutherin ja se kuuluu näin: "Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesuksen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä." Pyhä Henki ja oikea usko liittyvät siis kovastikin yhteen.

Otetaanpa esimerkki. Lähdetään opetuslapsi Pietarin matkaan korkea-arvoisen ihmisen luo. Tuo mies oli Kornelius, roomalainen upseeri. Hänestä tiedetään, että hän rukoili ja antoi almuja. Hän suhtautui vakavasti Jumalaan, oli "hurskas ja jumalaapelkäävä". Raamatun lukijoina voimme kysyä, oliko hän "uskomassa", kuten me omaa suhdettamme Jumalaan kuvaamme.

Kun tutkimme Apostolien teoista tapahtumasarjaa, päädymme Korneliuksen "kotiseuroihin". Pietarin saavuttua Kornelius polvistui tulijan eteen. Pietari pyysi: "Nouse, minäkin olen ihminen". Lyhyen keskustelun jälkeen Kornelius vastasi: "Sinä teit hyvin, kun tulit. Nyt olemme siis tässä kaikki Jumalan edessä, kuullaksemme kaiken, mitä Herra on käsenyt sinun puhua".

Tämän jälkeen Pietari saarnasi kuulijoille sanomaa Jeesuksesta. Hän päätti puheensa: "jokainen, joka uskoo Häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta". Silloin Pyhä Henki laskeutui kuulijoihin. Vanhasta kristillisyytemme julkaisemasta sananselityksessä luin seuraavaan arvion: Kornelius ja muut kuulijat tulivat johdatetuiksi totena pitävästä uskosta autuaaksi tekevään uskoon.

Totena pitävä suhtautuminen pyhiin asioihin oli hyvä asia. On se sitä tänäkin päivänä. Pelastuksen omistamiseen tarvittiin lisäksi Jumalan Hengen työ Pietarin saarnan välityksellä. Uskon vahvistukseksi Kornelius ja muut läsnäolijat saivat kasteen sakramentin.

Roomalaiskirjeen mukaan Pyhän Hengen vaikutuksessa olevat ihmiset ovat Jumalan lapsia. Sellaisina on helppo pitää uskovien aikuisten ja nuorten lisäksi kaikkia pieniä lapsia. Jeesus itse todisti usein lasten uskosta. Kerran Jeesus ihan liikuttui ja puhui: "Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut nämä viisailta ja ymmärtäväisiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille".

Uskon määritelmiä

Uskosta löytyy yksi selvä määritelmä Raamatusta. Heprealaiskirjeen tuntemattomaksi jäänyt kirjoittaja kuvaili: "Usko on vahva uskallus niihin, joita toivotaan, ja ei näkymättömistä epäile". Toinen vähän ohimennen mainittu määritelmä on opetuslapsi Pietarilta.

Pietarin kirjeen mukaan usko on kultaa. Koska kultaa, jalometallia, käsitellään tulella, niin uskoammekin kirkastetaan koettelemuksissa. Lopputulos on se, että usko paljastuu aidoksi ja arvokkaaksi. Siitä ei ole varaa luopua, monesta muusta asiasta sen sijaan on. Filippiäiskirjeessä verrataan myös uskonystäviä arvoesineeseen. Siitä löytyy kirjoittajan kaunis tervehdys: "Minun kruununi ja minun iloni".

Minä olen 11-lapsisen perheen nuorimmainen. Minulle on jäänyt kouluajalta mieleen luokkatilanne, jossa kaikkien piti kertoa omasta perheestä. Kerrottuani kohtasin ajattelematonta naureskelua, mikä tuntui pahalta. Opettajani lausui kuitenkin opetuksen, joka jäi mieleen: aikuisena on suuri asia, jos on useita sisarusia. On monia eri tavalla ajattelevia ihmisiä, jotka arvostavat uskoamme ja siihen liittyvää elämäntapaa.

Vaikka nuoruuteni oli turvallista aikaa, 1990-luvun ylä-astepojilla ei ollut tapana puhua kovin avoimesti uskomisesta. Kalareissujen yhteydessä tapahtui niitä poikkeuksia, jolloin pysähdyimme uskovaisten elämään liittyvien asioiden äärelle. Yleensä teimme tuttuun saareen tulet, syötiin eväät ja juteltiin. Ehkä olosuhteet antoivat luvan puhua. Yksi huono puoli oli kuitenkin noissa juttutuokioissa. Koimme ne niin mukavina, että alkoi käydä niin, että vesille lähdettyämme kalastusvehkeet jäivät reppuun ja soudimme suoraan tulille.

Nyt elämme monien keskustelujen aikaa. Avoimuus on hieno asia, mutta periaatteet toisen ihmisen kunnioittamisesta ja erityisesti vanhempien ihmisten kunnioittamisesta eivät saisi unohtua. Onhan uskommeikin luonteeltaan vanhan sanonnan mukaan "isien uskoa". Se tarkoittaa, että minä haluan uskoa kuten aikaisempien sukupolvien Jumalan lapset.

Yhteinen usko

Opetuslapsi Tuomaksen esimerkki opettaa myös uskon luonteesta. Usko on henkilökohtainen asia. Se ei tarkoita kuitenkaan sitä, että usko on yksityisasia. Jumala on tarkoittanut omansa tueksi toisilleen ja "lähetyskirjeeksi" maailmaan. Keskinäisen rakastamisen käskyn Jeesus antoi ensin, jo ennen kuolemaansa, lähetyskäskyn ylösnousemuksen jälkeen.

Apostolisessa uskontunnustuksessa me sanomme uskovamme, että on olemassa pyhien yhteys. Usko liittyy samalla tavalla uskovat välttämättä yhteen. Isossa katekismuksessa Luther pohti hyvin mielenkiintoisesti uskontunnustuksen sanamuotoja. Hän selitti "pyhän yhteisen seurakunnan" tarkoittavan oikeastaan kokousta ja "pyhien yhteyden" yhteisöä.

Minua on jäänyt mietityttämään nuo tarkennukset. Olen soveltanut niitä mielessäni nykypäivään. Ryhmän mukana kulkeminen tai yhteisissä kokoontumisissa käyminen ei välttämättä kerro koko totuutta ihmisen uskosta. Sanankuulon tuleminen on kuitenkin kannatettava asia.

Usko on sisäinen, sydämen asia. Niin on myös Hengen yhteys niiden välillä, jotka uskovat. Parhaiten tuon yhteyden oivaltaa vieraissa olosuhteissa. Esimerkiksi uskovaiset nuoret löytävät armeijan riveistä toisensa usein nopeasti. Omasta varusmiesajastani muistan, että ensimmäisellä iltavapaalla oli jo koko erikoisosasto koossa ja menimme yhdessä seuroihin.

Olen kuullut joskus sanonnan "olemme sydämeistä tuttuja". Sitä on käytetty ennestään tuntemattomia uskovaisia tavatessa. Pyhien yhteisö tai Jumalan valtakunta tarkoittaa tuota ainutlaatuista ja hengellistä yhteyttä. Vanha virsi laajentaa sen merkitystä taivaaseen ulottuvaksi: "Oi yhteyttä kaikkein pyhien, me vaivassa, he maassa autuuden".

Usko karkottaa epäilykset

Minulla on kaunis muisto lapsuuteni kotikirkosta. Paikkakunnalle oli kristillisyytemme vahvan aseman vuoksi muodostunut perinne: kiirastorstai-illan ehtoolliskirkossa oli paljon uskovaisia nuoria. Itsekin osallistuin tapahtumaan usein jo ennen rippikouluikää. Kuuntelin ja seurasin tapahtumaa. Rippikoulun käytyäni menin kaverieni kanssa ehtoolliselle.

Minua tuo ehtoolliselle meno jännitti. Olin vähän ujo ja tiesin, että asia oli pyhä. Jonotimme pienellä poikaporukalla ehtoollispöytään kirkon sivukäytävällä. Sitten kävi niin, että joku meistä pyysi toisilta siunausta eli syntejä anteeksi. Siunasimme kaikki toisiamme. Sitä ei ollut tapahtunut kaveripiirissä koskaan aikaisemmin, eikä asiasta puhuttu sen enempää.

Poistuimme sillä kertaa kirkonmenoista jo ennen tilaisuuden loppua. Kävelimme hiljaisina yhden joukkoomme kuuluvan toverin lähellä olevaan kotiin. Ulkona keväinen aurinko lämmitti ja herätteli luontoa tulevaan kesään. Mieleeni on syöpynyt muisto rauhallisesta tunnelmasta. Se oli tärkeä tilanne ystävien kesken.

Uskonystäviä löytyi opetuslapsi Tuomaksellekin, kun hänellä oli epäilyksiä. Häntä kohtaan oltiin myös melko kärsivällisiä. Hänelle on jäänyt ehkä liiankin korostunut liikanimi "epäilevä Tuomas". Tuomas ei halunnut jäädä epäilysten saartamaksi, vaan hän halusi uskoa. Jeesus sanoi Tuomaalle: "älä ole epäuskoinen, vaan uskovainen".

Pyhä Henki on rauhan Henki

Uskonkäsityksien tueksi olisi tärkeä löytää Raamatun opetusta, koska se on Jumalan sanaa. Se kertoo, mitä mieltä on Jumala. Alussa mainitsemassani tilanteessa päädyin puhumaan rauhasta, kun minulta kysyttiin, mikä on Pyhän Hengen merkki minulle. En osannut tuolloin asiaa kovin hyvin selittää, mutta tätä puheenvuoroa valmistellessa tein löydön.

Minä löysin vastauksen pääsiäistapahtumista. Hiljaisella viikolla on aina yhtä puhuttelevaa hiljentyä yhden vanhan tekstin äärelle. Se kertoo ristin kärsimyksistä. Vanhat saarnaajat ovat selittäneet, että profeetta katseli siinä Pyhän Hengen kaukoputkella tulevaan. Profeetta Jesaja kuvasi Jeesuksen kärsimystä kauan ennen varsinaista tapahtumaa:

"Hän oli ylenkatsottu, ihmisten hylkäämä, kipujen mies ja sairauden tuttava, jota näkemästä kaikki kasvonsa peittivät, halveksittu, jota emme minäkään pitäneet. Mutta totisesti, meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä. Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme parantuneet." (Jes.53:3-5)

Kun Jeesus ilmestyi ylösnousemuksen jälkeen lukittujen ovien taakse, ei ollut ihme, että hän tervehti kannattajiaan seuraavilla sanoilla: "Rauha teille". Heti rauhan toivotuksen jälkeen kuultiin Johanneksen tallentama lähetyskäsky. Jeesus puhalsi opetuslasten päälle ja sanoi: "Ottakaa Pyhä Henki. Joiden synnit te anteeksi annatte, niille ovat anteeksi annetut; joiden synnit te pidätätte, niille ne ovat pidätetyt."

Nytkin on mahdollista löytää sovinto Jumalan kanssa. Siihen auttaa synninpäästö. Yhtenä Jumalan valtakunnan sanansaattajana rohkaisen sinua: saat uskoa elämän rikkomukset anteeksi Jeesuksen nimessä ja veressä.

Pikkupoikana istuin paljon kotini naapurissa sijainneen rauhanyhdistyksen seuroissa. Kuuntelin, välillä ajattelin muuta ja katselin vanhan suviseuratuksen sanoja "Valvokaa ja aina rukoilkaat". Ne olivat Jeesuksen sanat, jotka hän lausui Getsemanessa opetuslapsille. On turvallista, että saan yhä kuulla tarpeellista puhetta, elävää Jumalan sanaa. Saan myös puhua Jumalalle. Käteni ristimällä voin jättää kaikki asiat suurempiin käsiin.

Hyvän sanoman kertojina, kuulijoina ja rukoillessammekin olemme vain tavallisia ihmisiä. Silti lopputuloksena voi olla "Jumalan rauha, joka käy yli ihmisymmärryksen". Sen saa aikaan Pyhä Henki, jolle Jeesus antoi nimen Lohduttaja.

Uskomalla pääsee taivaaseen

Kuuntelin kerran kirkollista keskustelua, jossa arvioitiin, että nuoria aikuisia eivät kiinnosta taivasasiat. Ne eivät tunnu ajankohtaisilta. Tällaista ilmiötä on kutsuttu joskus maallistumiseksi. Kirkkorukouksessa etsitään tähän apua ylhäältä: "auta, ettemme arjen huolten keskellä kadottaisi iankaikkista päämääräämme".

Uskoon liittyy järjelle ristiriitaisia asioita. Yksi niistä on se, että kristitty voi kokea elämänhalua ja taivastoivoa yhtä aikaa. Tämä näkyy myös opetuslasten joukkoon liittyneen Paavalin ajatuksista. Hän koki, että hänen elämänsä jatkuminen oli hyödyksi sille tehtävälle, jonka hän oli Jumalalta saanut. Samalla hän tiesi, että on olemassa vielä parempi vaihtoehto. "Halu minulla olisi täältä eritä (eli lähteä) ja olla Kristuksen kanssa", hän kirjoitti.

Ei ole huono asia, jos joskus kokee olevansa alkuaikojen kristittyjen tavoin "vieras ja muukalainen" maailmassa. Kristittynä elämistä on verrattu vaeltamiseen: lopullinen tavoite on vasta koko matkan loputtua. Äsken lainaamani Raamatun vaeltaja rohkenikin kutsua jopa kuolemaa voitoksi, vaikka se kokemuksena oli vielä tuntematon.

Me saamme uskoa, että tulee hetki, jolloin kuolleet herätetään. Silloin eri aikoina eläneiden pyhien kohdalla tapahtuu muutto. Se tapahtuu ilman taakkojen kantamista. Vajavainen elämä jää silloin taakse. Kovin tarkasti taivaasta ei Raamatussa kerrota, mutta minulle on tullut merkittäväksi ajatus täydellisestä paikasta.

Jeesus käytti taivaasta puhuessaan sanontaa "Isäni koti". Matkalla näyttää olevan onnellinen päätepysäkki. Sen lisäksi, *"On koti myöskin päällä maan, Jumalan lapsilla, Siionin kansa turvanaan käy Hengen johdolla. Sen kautta käydään kunniaan, kun täällä hetken taistellaan"*.

Tämä opetus löytyy Siionin laulusta, joka selittää samaa Jeesuksen jäähyväisopetusta. Sitä uskomisen merkitsee minulle.